

Espoon vanhus- ja vammaisneuvostojen kommentit Hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta edistävän järjestötoiminnan avustusperiaatteisiin ennen kaupunginhallituksen kokousta 12.8.

Espoon vanhusneuvoston kommentit

Espoon kaupungin järjestötoimijoita avustettaessa avustuksien saajat pitää jakaa esimerkiksi seuraaviin ryhmiin:

1. ELÄKELÄISJÄRJESTÖT JA VETERAANIT
2. SAIRAUS- JA VAMMAISJÄRJESTÖT
3. MUUT JÄRJESTÖT- ESIM. MERKITTÄVÄÄ YHTEISKUNNALLISIAT TYÖTÄ TEKEVILLE JÄRJESTÖILLE JA YHTEISÖILLE

Kaikkia avustettavia järjestöjä ei pidä panna samaan nippuun eikä niitä pidä arvioida täysin samoilla kriteereillä ja vaatimuksilla.

Esimerkiksi tavalliset eläkeläisjärjestöt toimivat täysin vapaaehtoisvoimin ilman palkallisia toimihenkilöitä verrattuna moniin suuriin yhteiskunnallista tukea saaviin järjestöihin. Tämän vuoksi pitää huolehtia siitä, että järjestöavustuksen hakemisesta ei muodostu kohtuutonta työ määrää sekä kaupungin viranhaltijoille että järjestöjen toimijoille. Kaupungin pitäisi arvostaakin myös järjestöjen omaa varainhankintaa, vaikka se olisikin vähäistä.

Pisteytys pitäisi mielestäni olla selväkielisempää ja konkreettisempää, ei ”kuvailuun” perustuvaa.

On hyvä, että avustuksen käyttöaika on rajattu myöntämivuoteen ja sitä seuraavaan vuoteen. Tämä auttaa varmistamaan toimintojen jatkumisen vuodenvaihteen yli.

Tapahtumista ilmoitettaessa listassa näkyivät vain nettiyhteydet, ja Espoon tapahtumasivu oli jäänyt pois, vaikka se oli mainittu aiemmin.

Täysin vapaaehtoisvoimin toimiville yhdistyksille olisi hyödyllistä luoda oma kokonaisuus, sillä vuosittaiset avustukset ovat näille yhdistyksille elintärkeitä.

Toimitilakysymys on jätetty kokonaan huomiotta. Nykytilanteessa monet yhdistykset, erityisesti eläkeläisyhdistykset, toimivat kaupungin tiloissa tai saavat kaupungin kustantaman tilavuokran. Miten tämä järjestyy jatkossa?

Pisteytysjärjestelmä on ongelmallinen ilman luotettavaa mittaristoa, jonka kehittäminen vaatisi lähes tieteellistä tutkimusta vuosittain. Järjestelmä kaipaa erityisesti lisää konkretiaa.

Espoon vammaisneuvoston kommentit

Vammaisneuvoston lausunto Kaupunginhallitukselle koskien Järjestöavustusperusteita

Vammaisneuvosto toteaa, että Järjestöavustusperusteet tulivat lausuttavaksi niin lyhyellä varoitusaajalla, ettei täysipainoiseen perehtymiseen ja osallisuuteen ollut koko vammaisneuvostolla mahdollisuutta. Jatkossa toivomme parempaa mahdollisuutta osallistua meitä koskeviin asioihin.

Vammaisneuvoston kommentit

Avustukset pohjautuvat jatkossa sellaisen toiminnan tukemiseen, joka on linjassa Hyvinvointisuunnitelmien ja Espoon tarinan kanssa. Ikäkausiin perustuvat hyvinvointisuunnitelmat ja Espoo tarina tunnistavat heikosti vammaiset asukkaat, vaikka vammaisia ja pitkäaikaissairaita asukkaita on yleisen arvion mukaan 15% väestöstä, kaikissa ikäryhmissä. Myös pisteytys Espoon tarinan toteutuksen osalta voi olla ongelmallinen, koska erityisiä vammaistavoitteita ei ole asetettu.

Vammaisneuvosto pitää tärkeänä, että avustuspäätösten arviointiin lisätään myös toiminnan esteettömyys sekä digisaavutettavuus (saavutettavuusdirektiivi), koska näiden puute jättää vammairyhmät monen toiminnan ulkopuolelle. Pidämme tärkeänä, että avustettava toiminta julkaistaan julkisessa Suomi.fi portaalissa ja Espoon omilla sivuilla.

Erityisesti toivomme selkeytettävän listaa, jonka mukaan järjestöavustuksia ei myönnetä. Nyt edellytetään, että myönnettävät avustukset kohdistuvat tiettyihin toimintoihin, myös hyvinvointialueen päätöksissä, jotta päällekkäisiä avustuksia voidaan estää. Tämä edellyttää erityisesti toimia avustusten myöntäjiltä. Lisäksi tulee selkeyttää, mitä toimintaa pidetään hyvinvointialueen lakisääteistä tehtävää täydentävänä palveluna. Tämähän ei näytä olevan yleisesti selvää kenellekään.

Avustuksen käytön seurannan osalta tulee selkeästi kertoa, mitä tarkoitetaan termillä 'Espoon kaupungin hyvinvoinnin, terveyden ja osallisuuden järjestöavustuksen ehtoja'. Ehdot tulee kuvata yksiselitteisesti.

Järjestöavustukset ovat muuttumassa yhdistystoiminnan tukemisesta toimintojen tukemiseen. Tämä on merkittävä muutos, joka edellyttää myös yhdistysten toimintasuunnitelmien ja -kertomusten rakenteen muuttamista. Tarvitaan merkittävää ohjeistusta ja yhteistyötä, jotta yhdistysten dokumentaatio ja viranhaltijoiden odotukset saadaan yhteismitalliseksi.

Vammaisneuvoston puolesta

Pirkko Kuusela

Vammaisneuvoston puheenjohtaja